

A magyar cimer- és jelvénykérdés megoldása.

A király teljesíti a nemzeti kívánásokat.

A hivatalos lap királyi kéziratokat tartalmaz, amelynek nagyjelentőségű közjogi kérdésnek: a cimer- és jelvénykérdésnek megoldását foglalják magukban.

A probléma megoldása úgy történik, a hogyan az a dualizmusnak s abban Magyarország önálló államiságának a legkorrektebbül megfelel. A kékfehér sás, a fekete-sárga szín a jövőben az osztrák császárság szimbóluma lesz s mellette teljes paritással érvényesül a magyar cimer és nemzeti szín. A két cimert ő felsége házi címere köti össze.

A korrekt közjogi megoldás őfelsége királyi kéziratának értelmében egy a közös hadsereg zászlójában és a haditengerésznél is érvényesülni fog. A jelvénykérdésnek évek óta vajudó megoldása a háború izgalmainak közepette is jóleső érzést fog kelteni országosan és tanuszkodik arról is, hogy őfelsége bölcsessége rendületlenül dualisztikus államformában és ennek keretében a magyar nemzet érvényesülésében látja a monarchia boldogulásának alapját.

A harmadik hadikölcsön.

Soha jobb és szebb auspiciumok között nemzeti vagy államkölcsön jegyzési felhívása még nem jelent meg, mint a harmadik hadikölcsöné. Az első két magyar hadikölcsön sikere és a most befejezést nyert tizenhárom és fél milliárdos német hadikölcsön példája biztató előjelek a jövőre, a harmadik hadikölcsönre nézve. Ha ezenkívül még az oly fontos és oly mértékadó harctéri helyzetet is számbavesszük, akkor valóban a leszebb reményekkel nézhetünk a harmadik hadikölcsön elébe.

A magyar köznépi általában konzervatív. Ez a konzervativizmus abban nyilvánult meg, hogy gondolkodásának és gazdálkodásának mindig a föld volt a központja és a vezető momentuma.

A pénzt csak úgy tekintette, mint közvetítő eszközt a földnélküliség állapotából a földhöz. Nem volt benne pénzügyi gondolkodás, hanem csak mezőgazdasági gondolkodás vezetete.

Ennek a mezőgazdasági gondolkodásnak az eredménye pedig az volt, hogy a francia kistőkessel ellentétben soha papírokat, járadékokat nem vásárolt, hanem pénzt mindig a tartalékba tette és ott gyümölcsöztette. Ennek kettős következménye volt. Az első az volt, hogy a magyar járadékokat igen gyakran, sőt majdnem mindig nagyrészen külföldön kellett elhelyezni, ami az árfolyamkülönbségeket előidézte, mert járadékaink árfolyamai idegen belpolitikai és külpolitikai eseményektől függtek. A

másik következménye a betétállomány túltengése volt. Az utolsó husz év alatt Magyarországon nagyon megnövekedett a tartalékbetétállomány, ami bizonyos körülmények között igen kellemetlen következményeket idézett elő.

Teleszky János pénzügyminiszter mérész próbálkozása, hogy a hadikölcsönt — már az elsőt — mint nemzeti kölcsönt bocsátotta ki. Az első hadikölcsönnél még a magyar köznépi nem törődött az állammal és nagyon kismértékben vett részt a kölcsön jegyzésében.

Azonban már az első hadikölcsön nagy változást idézett elő a magyar köznépi lelkében. Azok, akik mégis jegyeztek kölcsönt, úgy érezték magukat és azt is mondták, hogy kölcsön adtak az államnak. Mikor pedig látták, hogy féltékenként a takarékarokbetétekre kapott kamatnál jóval többet — 6 százalékot — pontosan magkapnak az adóhivatalnál, akkor egyszerre megnőtt a bizalom az állampapírok iránt. Kezdték belátni, hogy a jó papír ér annyit, mint a takarékkönyv.

Ennek a változásnak az eredménye nagyon jól volt érezhető már a második hadikölcsönnél. A kistőkések, a köznépi, a második hadikölcsönnél már jelentékeny mértékben járultak hozzá a jegyzéshez, úgy hogy bizonyos, hogy a harmadik hadikölcsönnél már az előbbinél is érezhetőbb mértékben fognak szerepelni a kis jegyzések.

A földbirtokosok a háború alatt a különböző nehézségek ellenére is nagyon szépen fenn tudnak maradni a felszínen, sőt gyarapodtak is. A magyar állam tehát elvárhatja tőlük, akik a háború eshetőségeinek legkevésbé kitétt földet bírják és annak jóvedelmét húzzák, hogy nagy mértékben képviseltesék magukat a hadikölcsön jegyzésénél.

Az előjelek arra mutatnak, hogy ez a várakozás teljesedni fog és az október 18-án kezdődő hadikölcsönjegyzés még az eddigiekénél is szebb eredménnyel fog végződni.

Románia kövesse Bulgária példáját.

— A román ruzsofilek letörése felé. —

Bulgária energikus állásfoglalása a központi hatalmak mellett Románia egész közvéleményét foglalkoztatja. Mindinkább Bulgária példáját kell követnie. A hangulat jellemzésére nagyszerűnek találjuk a „Moldova“ alábbi cikkét, amely az Ujvidéki Napló olvasóit tájékoztatni fogja a mostani helyzetről:

— Mi a ruzsofil „hazafiaink“ magatartása Bulgáriával szemben? Támadják most egyre Bulgáriát. Nincs joguk. Bulgária ugyanazt akarja, amit a mi ruzsofiljeink akarnak, nemzeti ideáljuk megvalósítását. S ha nekünk szabad a nemzeti ideált megvalósítani, miért ne volna szabad megvalósítani a bolgároknak?

A bolgárok reális politikát csinálnak, a mit nekünk, románoknak is meg kell csinálni a bolgárok mintájára. A ruzsofilek támadása a bolgárok ellen nem román érdekből, hanem orosz érdekből indult meg.

— Ugyanis Bulgária most tér át nyíltan a központi hatalmakhoz, ez fáj a román ruzso-

fileknek, az hogy megbukott a bolgár munkapárt. A dekadens francia kulturájú román képtelen belátni Bulgária reális politikájának helyességét, és azt az óriási ellentétet, amely Románia és Franciaország érdekei között van, Románia és Franciaország és szövetségesei között valóságos érdekantagonizmust rejt méhében a jövő.

— Annak a vakságnak, amely azt az ellentétet nem látja, első szánandó áldozata Ghika herceg lesz, aki különben becsületes, őszinte, román hazafi. Az ő bukása száznalmat fog kelteni.

— A többi fajtájú ruzsofilek csak az fáj, hogy Bulgária józan magatartása és elhatározása az ő gonosz szereplőnek hamarosan véget vet és meghiusítja a ruzsofil-politikába helyezett számításait.

— És vannak a ruzsofilek között olyanok, akik érthetetlen magyargyűlöletből azt mondják: „inkább oroszok legyünk, semmint a magyarokkal tartsunk.“ Ennek képviselője és áldozata Craineanu tábornok.

— Az akciók, ligák, föderációk emberei, Filipescu, Jonescu, Mandrescu azért haragszának, mert Radoszlavov okos, energikus eljárása Románia politikáját végre más, határozott irányba téríti, arrafelé, oda, ahova a háború elején kellett volna állnia, a központi hatalmakhoz.

— Mi, akik kezdettől fogva a fenti görök ellenfelei vagyunk, egyáltalán nem osztjuk ezen urak Bulgáriaellenes kifakadásait. Ők kezdettől fogva bűnös uton járnak.

Bulgária csak azt csinálja most éppen, a mit életérdekei diktálnak. Ez jól tudva azt, hogy mily rettenetes sors vár rá, ha Oroszország győz, ha kezeit a Dardanellákra teszi, Macedóniát magáénak tudva, reális módon látja azt is. amit, sajnos, nálunk annyian nem akarnak, vagy nem tudnak belátni, hogy a központi hatalmak győzelmé kétségtelen, mindegyre határozottabban a központi hatalmak mellett foglal állást. Ebben csak az a szomorú, hogy elvette, úgy látszik, Románia elől az szerepet, amely a multban az övé volt, azt, hogy ő legyen a német-osztrák-magyar blokknak Fekete-tengeri elővédje. Most látszik meg igazán, mit vesztett Románia a ruzsofilek gonosz politikája és a kormány habozás, félenk magatartása által.

— Életérdekeink azt diktálták, hogy kezdettől fogva a központi hatalmakkal menjünk, amelyekről ujólag mondjuk: kétségtelen, hogy győzni fognak.

— A kormány habozása és ruzsofilek gonoszága Bulgáriának csinálták az utat a nagyság, a nemzeti ideál megvalósulása felé.

— Ha Románia kormányja és a megvásárolt oroszok tovább provokálják nevelésének kiruccanásaikkal a központi hatalmakat, ha tovább állítják a világot, hogy az oroszok még mindig győzhetnek, hogy megtörik a német front nyugaton, hogy a Dardanellák elesnek, hogy majd kikötnek az antant erős hadai a Balkánon satöbbi, satöbbi... azt érzük el, hogy Bulgária Macedóniával, Kavallával és talán Dobrudzsával megnagyobbodva kerül ki a jelen háborúból, mi pedig megkisebbedve, hirméven és területben leszünk önmagunk bukásának keserves tanui.

— Nekünk a Károly király politikáját kellett volna folytatnunk, amelyet folytatott eddig minden becsületes és józan politikusunk. Oriási hiba volt elpártolni e politikától, azonban még van idő jóvátenni hibánkat, van még időnk visszatérni a régi vágásba. Ahelyett, hogy Bulgáriát és politikáit támadnók, sokkal jobb lesz most az utolsó órákban öt utánozni és visszaállítani a központi hatalmakkal reális szövetségünket.

Berlinben egyik orosz nagyherceg különbekéről tárgyal.

A Szófiában megjelenő Dnewnik jelenti: „Círyl nagyherceg a legszigorúbb inkognitóban Berlinben tartózkodik. A nagyherceget azzal a megbízással küldték Berlinbe, hogy Németország vezető személyeinél pühatolódzék, vajjon mily föltételekkel lenne hajlandó Oroszországgal külön békét kötni.

A Dnewnik szerint az oroszok lemondtak arról a reményről, hogy megvert hadseregüket ismét akcióképessé tehessék.”

A bukaresti Seara mai száma „Paragentzii” címen, Z. Arbore aláírás. al feltűnést keltő cikket közöl, mely Oroszországban lassankint felülkerekedő békeáramlatokkal foglalkozik.

Paragentziinek hívják — írja a Seara többek között — Oroszország azon, a legkülönbözőbb társadalmi osztályba tartozó és a legkülönbözőbb foglalkozású egyénekét, akiknek az a kívánságuk, hogy hazájuk hadserege legyőzessék.

— Ezeknek száma — írja tovább a román lap — igen nagy, oly nagy, hogy immár egy kormányrendeletben is komolyan szó esett róluk.

A Moszkvában megjelenő Moszkow Vjedomosti azt írja, hogy a Paragentziik nemcsak a lengyelek és ukrainaiak sorából kerülnek ki, hanem részint az igaz oroszok sorából is. Nemcsak polgári elemek vannak köztük, hanem... is.

A hiányzó szót a cenzura törölte, de semmi kétség, hogy az orosz újság a katonák szót használta.

Hogy mivel magyarázható ez a jelenség? Csak azzal, hogy az orosz nép legszélesebb rétegeiben hatalmas forradalmi mozgalom ébredik, amely rövidesen nyíltan mutatkozni fog.

Naponta szembeötlő jelenségek igazolják ezt a tényt. Az orosz paraszt nem fordul többé alázatós kérelemmel az atyuskához, hanem követeléseket támaszt.

Igy a stavropoli parasztok tiltakoztak Onipko képviselő letartóztatása ellen a cár detronizálását követelték.

Az intellektuel osztály körében is ez a felfogás uralkodik.

Egyetlen ország sincs a világon, ahol a művelt osztály szerepe az uralkodó osztályával szemben olyan alárendelt, mint Oroszországban.

A multban 1854-ben is a Paragentziik kerültek felszínre. Ma Oroszország összes társadalmi rétegei Paragentziik.

Égész Oroszország békét akar Odesszában, Kievbén, Szentpéterváron, Moszkvában egy Németországgal és Ausztria-Magyarországgal megkötendő külön békéről beszélnek. Mindenki meg van győződve róla, hogy legkésőbb két hónap múlva a békét aláírják!

— És azután? Mi lesz azután? — kérdi szenzációs cikke záradékául a román újság.

Hirdessen az

„Ujvidéki Naplóban.”

A harmadik magyar hadi kölcsön.

A hosszan elhúzódó háború szükségessé teszi, hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön bocsátassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter ezúttal kizárólag az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6% kal kamatozó adómentes járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát a harmadik hadi kölcsön kibocsátásánál is közvetlenül fordul a közönséghez, a mint ez a legutóbb a Német-birodalomban is történt. A kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás egy hét leforgása után veszi kezdetét és 1915 október 18-tól november 17-ig bezárólag fog megtartani. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei, valamint az összes számottevő hazai pénztárszék.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

1. ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetettik:

a) 1915. évi október 30-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 K 10 fillér,

b) 1915. évi október 30-át követő időben 1915. évi november 17-ig bezárólag történő aláírás esetén: 97 K 40 fillér,

2. ha pedig az alábbi ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módzat vételik igénybe, úgy az 1915. évi október hó 18-tól november 17-ig bezárólag terjedő egész aláírási határidőben történő aláírásnál változatlanul 98 korona.

A harmadik hadi kölcsönnél is a legkisebb jegyezhető összeg 50 koronában van megállapítva, hogy így a kölcsön jegyzése a legszélesebb néprétegek részére is lehetővé tétecsék.

A harmadik hadi kölcsön kötvényei 1915 november 1-től kezdődőleg évi 6%-kal, minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1916 május 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1916 május 1-én esedékes. Az aláírás, illetve befizetés napjától a folyó évi november 1-ig terjedő időre eső kamatok akként térítettek meg, hogy a folyó évi október hó 31-e előtt eszközölt jegyzéseknél, illetve befizetéseknél a kötvények aláírási ára 30 fillérrel kisebb összegben van megállapítva, mint az ezen időpont után történő jegyzéseknél.

Az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírás áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával mindenkor az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő.

A 100 koronát meghaladó aláírásoknál a részletekben történő befizetés is meg van engedve, de ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898: XXIII, t.-cz. alapján alakult Országos Központi Helyszövetkezetnél **kézpénzben**, míg a többi aláírási helynél vagy **kézpénzben**, vagy olyan **értékpapirokban**, a melyeket az aláírási hely elfogadhatónak tart. A részletek pedig az aláírási helynél a következőképp fizetendők:

a) jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915 december 7-ig,

b) jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915 december 18-ig,

c) jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1915 december 28-ig,

d) jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1916 január 8-ig.

Az utolsó részlet befizetése alkalmával az aláírás hely a letett biztosítékokat elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás **levélileg** is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírás helytől pénztári elismervényeket kap, a melyek a **fél kívánságára** 1915 december 1-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium

részéről úgy a szabad, mint a zárolt jegyzésekre vonatkozólag egységesen kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni, amennyiben eddig az időpontig a végleges kötvények kiadhatók nem lesznek. A végleges kötvények kiadására nézve, illetve a **fél kívánságára** kiadott ideiglenes elismervények a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetemény útján fog a felhívás közzétettetni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog történni, ahol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánságára kiadott elismervények kiadattak.

A harmadik hadikölcsön kötvényei — ép úgy, mint az első és második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei — **zároltan** is jegyezhető lesznek és az aláíró, aki az általa jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával zárolja és ezt a zárolást öt éven át fel nem oldatja, azt a jogot nyeri, hogy az öt évi időszak utolsó évfolyamában, legkésőbb azonban 1920 november 1-én a kötvényen alapuló követelését, e naptól számított egy évre névtrékben leendő visszafizetésre, felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az ilyképp felmondott kötvényeket legkésőbb 1921 november 1-én **névértékben** visszafizetni.

A harmadik hadikölcsön zárolt kötvénydarabjainak úgy a felmondási, mint a visszafizetési időpontja tehát teljesen egybeesik a második hadikölcsön zárolt kötvényeinek felmondására és visszafizetésére megállapított határidőkkel. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak **1000 koronát meghaladó** összegű jegyzéseknél van helye, tehát itt a legkisebb jegyzés 1050 korona.

A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közzétettje három havi előzetes felmondás mellett ezt a kölcsönt egészben vagy részben, **névértékben** visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás — ép úgy, mint a második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényeinél — 1921 május 1-ét megelőző időre nem történhetik meg.

A kamatok ép úgy, mint felmondás esetén a kölcsönkötvények törkeértéke minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fizetettik ki.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — **korlátlanul** igénybevehető.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek 1914. évi augusztus hó 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a **moratorium feloldó rendeletben** foglalt korlátozások alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljaira csupán a jegyzés idejében fennálló összegük 50%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 50%-a erejéig vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre ilyen, egyébként a moratorium-feloldó rendelet alá eső betéteiket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, a melynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényekre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a M. kir. hadi kölcsönpenztár a járadékkötvényeknek kézfizetőségük lektése mellett, a **névérték 75%-áig**, a mindenkor hivatalos **váltóleszámitolási kamatlábon**, tehát jelenleg 5%-os kamat mellett, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a **mindenkori** hivatalos **váltóleszámitolási kamatlábon** nyújt a nálunk zálogul elfogadható értékpapírokra kölcsönt, ha a felveendő összeg **igazoltan** a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A hosszabbított ily kölcsönök a mérsekkelt kamatláb kedvezményében 1917 december 31-ig szintén részesülnek. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után, a fél kívánságára, a mindenkor hivatalos váltóleszámitolási kamatláb helyett, 1917. évi december 31-ig, évi 5%-os **dílandó** kamatláb biztosítatik.

Ezenfelül az Osztrák magyar bank és M. kir. hadi kölcsönpenztár a fent körülírt módzatok mellett azoknak, akik igazgofják, hogy a jelen aláírási felhívásban foglalt befizetési határidők alatt az aláírásra bocsátott hadi kölcsön

jegyzése céljából *más hitelintézetnél* (bank, takarékpénztár, hitelszövetkezet stb.) vagy *bankcégnél* vettek fel kölcsönt, ennek a kölcsönnek *vissza fizetésére* évi 5%-os állandó kamattal fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5%-os állandó kamattal fognak új kölcsönt nyújtani s ennek a kölcsönnek meghosszabbításánál is évi 5%-os állandó kamattal fognak alkalmazni; ez a kedvezmény is 1917. évi december 31-ig marad érvényben.

Az aláírók kívánságára e járadékkölcsön költségeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá a Bosznia és Herzegovina területén levő fiókjai 1917. december 31-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A harmadik hadi kölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete, az utóbbi hónapoknak a háborút eldöntő fényes győzelmei és ennek folytán annak kétségtelen és világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem győzelmes befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja: biztosítékaik annak, hogy a harmadik hadikölcsön jegyzésének eredményében az ország lelkes *önbizalma* és nagy teherbírási képessége ismételtén fényes bizonyítást tevő *közgazdasági ereje* előreláthatólag még impozantabban fog megnyilvánulni, mint az első és második hadikölcsön alkalmával.

Vöröskereszt helyzetünk kérelme.

Ujvidék város társadalma a háború folyamán dicséretes példáját adta annak, hogy van érzelme a nagy humános alkotások a nemes emberbaráti intézmények felkarolása iránt. Az a lelkesedés, mely a mostani élet-halál küzdelemben társadalmunk jobbait állandóan tette serkentő, az a páratlan áldozatkészség, melyet exponált városunk vagyonos körét és kevésbé tehető polgárait a testvériség és emberszeretet jegyében egygyé forrasztotta a legmesszebbre menő tiszteletré és elismerésre érdemes.

A vöröskereszt miszio volt az, amely eddig is fokozott játékoság gyakorlására hívta fel a nemeslelkű társadalmunkat, hogy eleget tessen a nagy mértékben támasztott igényeknek. Mily sok könnyet száritott meg a vöröskereszt miszio, hány betegnek és sebesültnek adta vissza a megromlott egészségét és hány elvesztettnek hiit ifjú, reményteljes életét mentette meg a vöröskereszt kórházainak éjjel-nappali odaadó gondos ápolás: arról egy részt azoknak megható hálanilyánításai tanuszkodnak, akik itteni kórházainkban és hadegészségi intézményeinkben állottak ápolás alatt, másrészt igazolják ezt a lecafolhatatlan tény a minta-szerűen vezetett és irányított egyesületi tevékenységét hivatásos és hivatalos ellenőrző közegek elismerik. A vér, köny, kétségbeesés, fájdalom és lelkiánat mélyeség tengerében, mely körülöttünk csapkodja hullámaina a vöröskereszt egyesület mint kiemelkedő sziget, menedéket, reményt megnyugvást és új életért nyújt ezreknek, kiket egyébként a küzdelemben mint résztvevők vagy érdekeltek elismertek volna. Es dacára a legodaadóbb munkásságnak fájo szívvel látja az egyesület vezetősége, hogy sokan pusztulnak el azért, mert nem állanak rendelkezésére megfelelő és elegendő eszközök, a nagy cél szolgáltatára.

A most ujonnan megindult nagyszabású déli operáció alkalmával ismételtén tapasztalja az egyesület vezetősége, hogy az egy időben több oldalról érkező sebesültek szállításhoz és a kórházakban való elhelyezéséhez nélkülözni kénytelen az egyesület az elegendő számú közlekedési alkalmosságokat. A kocsi, járművek legnagyobb részt más hadicélokra rekviráltak és így a betegszállítás késedelmesen és korlátozva bonyolódik le. Ez a helyzet akár-hányszor katasztrófális eredményre vezet, főleg a súlyos betegek névze, akiknek megmentése jórészt a késedelem nélküli orvosi beavatkozástól és a gondos kórházi ápolástól függ.

Ebben a tekintetben követésre méltó példaként áll előtűnk a szövetséges németek hadegészségügyi gazdag és célszerű felkészültsége. Városunkban naponkint van alkalmunk meg-

figyelni a németeknek ezen a téren is inponáló felvonulását. Megszámlálhatatlan mennyiségben, mindenféle fajtaú és rendszerű közlekedő eszközök segítik elő, németek feltartóztatlan győzelmet.

Társadalmunk eddigi áldozatkész magatartásán a helyzet parancsolta szükségűtl és a hűségese német szövetségesek példáját indítva a helybeli vöröskeresztyelet vezetősége elhatározta, hogy egy betegszállításra szolgáló autóbussz beszerzésére pénz gyűjtést indít meg abban a reményben, hogy mindenki anyagi körülményeire képes ezzel is támogatni fogja a humánus egyesület fokozott akcióképességét. A beszerzendő autóbussz a háború idejében beteg és sebesült katonák gyors szállítására, a bekövetkezendő béke idejében pedig az egyesület kebelében szervezendő mentőosztály használatára szolgál. A humánus egyesület áldásos működése valóban rászolgált, hogy ebben a mindnyájunk javát célzó mozgalomban mindenki támogassa mert: *„nics áldozat, ha jótékonyaságról van szó.“*

Jogl János
egyleti jegyző.

Tollhegyen.

Mortuccoli I. Lipót hadvezérétől származik ez a mondás. *A háborúisüléshez három dolog szükséges u. m. pénz, pénz és újabb pénz“.*

Ezt az elavult nézetet ügylátszik ma már csak az angolok vallják, hiszen a hirhedt Churchill fennen hangoztatta, hogy azért les a győzelem, aki az utolsó pennyt sterlinget elő tudja teremteni. Csak bizakodjanak a sterlingekben, mi azalatt milliárdos hadijegyzést produkálunk, fokozatosan tért hódítunk ellenséges területeken, rendíthetetlen bizalommal és kitartással közeledünk öles hadvezérűségűnk, valamint viláz fánk derék, becsületes munkáját megkoronázó diadához.

*

Sok családát nyugtalanítja most az a gondolat, hogy a jelenlegi törhetetlen drágaság mellett miként lehetne beszerezni a szükséges téli tüzelőanyagot és a nélkülözhetetlen élelmi szereket. A létfontartáshoz szükséges legelmeibb követelmények hiányzanak itt is ott is. És ily nehéz időben százával akadnak emberek, akik füstöt, füledt levegőben éjjel és napközben a kártyaszobában lebzselnek. A játékosok izgatottan lesik a szines kártyalapok osztását.

Hány családra hozott már mély gyszt és bánatot ez a sima tapintatú ördögi eszköze a vak szerencsének? A legszigorúbb rendszabályok sem képesek a társadalom ezen rákfenéjén segíteni, mert amíg ember él a földön, kártyások mindig lesznek s a kártyaszennedély káldos-kopján pénz, becsület, jegyház és revolvergolyó mindig újabb képet fognak mutatni.

Chronikás.

HIREK.

Közgazgatási bizottságon Wagner Károly dr. főorvos a következőket jelenti: A város közegészségűge az elmúlt szeptember hónapban az előbbi hónapoz képest kedvezőbb volt. Fertőző betegségek a typhust kivéve csökkentek, kevesebb volt az általános halálozás is. Bejelentettek 6 vörhenyt, 7 diphtériát, 24 kanyarot, 32 typhust, 1 vérhas, továbbá szeptember 25-én két koleraesetet. Ez utóbbiak a Kiszácsi u. 32 szám alatt betegedtek meg, a fertőzés forrását a házban megfordult idegen fuvarosok között kell keresni, a betegek közül egy meghalt, a másik, valamint a vele együtt izolált 3 bacillushordozó a javulás útján vannak. Elhaltak fertőző bajokban: 1 vörhenyben, a typhusban, 1-1 vérhas, cholera és gyermekágyi phusban. Az összes halálesetek száma 56 a városban, 14 a kórházban összesen 70 és 3 halvaszületés. Ezek közül rom. kath. 24, gör. kel. 30, evang. 9, izr. 4. és ref. 3. Tuberkulózisban elhalt 7 a városban és 4 a kórházban. A köz-kórházban ápolás alatt maradt augusztus végével 102 férfi és 88 nő, felvettek szeptember folyamán 52 férfit és 63 nőt, az összes fogyatékn leszámításával ápolás alatt maradt a hó végén 64 férfi és 76 nő. A várparancsnokság a vár körzetében a must kimérését tiltotta. Hogy ennek jogosultságáról meggyőződjünk a csak két helyen jogosultságról meggyőződjünk a csak két helyen talált kimérésre szánt mustból mintát vetettünk, az általában gyenge minőségben kívül idegen alkatrészek jelenlétét nem találtuk.

Egészségügyi jelentés az okt. 4—10-ig terjedő hétről. Bejelentettek e héten 2 vörhenyet, 2 diphtériát, 3 kanyaró és 6 typhus esetet.

Városaink védelmet kérnek a drágaság ellen. A drágaság már annyira országos jellegű és olyan arányokban lép fel, hogy még az alföldi magyar városok is, ahol pedig a fogyasztók jórészt termelők is egyuttal — övintézkedéseket kérnek. Kecskemét föltárja azokat, a kívánságokat, amelyek alkalmazásával a drágaság tultengésének elejét lehet venni. Debrecen hasonlóképpen kormányintézkedéseket kér, hogy a kormány állapítsa meg az élállat maximális árát, továbbá, hogy adja meg a városoknak a jogot, az élelmiszerek rekvirálására. Debrecen városa feliratát támogatás végett megküldötte a többi városi törvényhatóságok is. Valószínűleg a többi törvényhatóságok is hasonló szelvényben irnak fel a kormányhoz.

Az „Eltűntek Lapja“ kiadása. Gróf Battányi Lajos v. b. t. t., egyleti főmegbizott, mint a Budapesti tudósító iroda jelenlegi vezetője, előterjesztést tett arra nézve, hogy a „Deutsche Suchliste“ mintájára oly időszaki folyóirat indíttassék meg, amelyben kutatni lehet azok után a hadbavonult katonák után, akik magukról hosszabb idő óta életjelet nem adtak és akikről a hivatalos tudakozódó intézmények semmiféle felvilágosítással sem tudnak szolgálni. A folyóiratnak tehát az lenne a célja, hogy a mikor a hivatalos kutatások holt pontra jutottak, a lapban közzétett hirdetés révén akadhatnák bajtársak, akik az eltűnt és kereátt katonáról oly adatokat kocsáthatnak rendelkezésre, amelyek helyes nyomon indulva, felkutatásukra vezetnek. Az egylet központi választmánya szeptember hó 24-én megtartott ülésében tárgyalta a javaslatot és a felvett eszmét igen üdvösnök találván, hozzájárult ahhoz, hogy az egylet budapesti tudósító itódája az „Eltűntek Lapja“ című folyóiratot megindítsa és pedig hetenkint, vagy a szükséghez képest kéthetenkint, vagy havonkint egyszer, mindenkor nyolc oldal terjedelemben. A hirdetések magyar, német és egy szláv nyelven lesznek közzételők. Az újság állóállítási költsége a tervbe tett hirdetési díjakból nyer fedezetet. Egy hirdetmény közzétételi díja 2 K., kettős mező igénybevételenél 4 K., arckép chlése költsége fejében 3 K. A befolyó bevételi többlet a magyar vöröskereszt egylet fogja megilletni. Ebben a kérdésben az érdeklődőknek felvilágosítást ad a budapesti tudósító iroda (IV., Váci-utca 38. szám.)

Talált csónak. A mult hét folyamán egy nagyobb csónakot fogtak ki a Dunánál. Igazolt tulajdonosa, átvelele végett a rendőrkapitányságnál mielőbb jelentézzék, különben nyilvános árverésen fog eladatni f. évi október hó 28-án délelőtt 11 órakor.

A közlelmezés biztosítása. Értésülésink szerint legközelebb a közlelmezési zavarok lehető megszüntetése érdekében a kormány közvetlen felügyelete és irányítása mellett törvényhatóságaink bevonásával hatalmas akció indul meg. Állítólag egy országos élelmezési központ szervezéséről van szó, amelynek irányításában a kormányon kívül a vármegyei és városi törvényhatóságoknak döntő befolyás fog biztosítottani.

Az iskolák a háború beteg Árválért. A beteg gyermekekről való gondoskodás fontos ügyét szolgálja a gróf Zichy János kormányzata alatt álló Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület, amely a háború szerencsétlen beteg árvái részére Siófok és Balatonvilágos között Balatonszabadin egy 200 ágyas gyermekszanatóriumot épít és amely a szenvedő szegény iskolakötelees gyermekek ápolását teljesen ingyen nagy áldozatkészséggel végezi az áldásosan működő Balatonalmádi Zsófia Gyermekszanatóriumban is. — Azonkívül a mártírhaltált halt Hohenberg Zsófia hercegasszony nevére egy gyermekvédelmi alapot kíván létesíteni és ennek érdekében fordul a magyar nemzet gyermekeihez, kérve azok segítségét. Jankovich Béla vallás és közoktatásügyi Miniszter ugyanis, minthogy a gyermekek egészségügyének felkarolása olyan feladat, amelynek megoldása az állomnak és a társadalomnak karöltve kell fáradoznia és minthogy a szegénysorsu beteg gyermekek felségítésének ügye a tanulóifjúság lelkületéhez is legközelebb áll, engedélyt adott

arra, hogy a tanulóifjúság a gyermekszanatórium érdekében gyűjtést eszközölhessen. Rákosi Jenő gyönyörű szózatot fordult most a tanulóifjúsághoz, hogy néhány fillérrel e nagy és szent célok elősegítéséhez hozzájáruljanak. — A gyűjtéshez szolgáló ivatek a tanítványok tanári és tanítóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskolákhoz kell a begyűjtött összeget átszolgáltatni. Minden fillér, mellyel a gyermekszanatóriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani, mert nincs a világon szebb és meghatóbb, irgalmasság mint amely a szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik. Felkérjük tehát a tanulóifjúságot, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák azon törekvést, hogy a gyermekszanatórium gyűjtés minél eredményesebb legyen és hogy a magyar gyermekvédelem elsősorban éreztesse áldásait azokon a szerencsétlen beteg kisdedeken, akiknek apjuk a retentő háboruban érettként elvérzett!

Felhívás városunk földbirtokosaihoz! A „Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége” (Altrista bank) a hadi kölcsön sikerének előmozdítása érdekében elhatározta, hogy hadi kölcsönkötvényeknek legalább 50.000 koronás tételében és szabad darabokban való jegyzése esetében földbirtokosaink ezen összegek erejéig teljesen költségmentes, 10 évi egyenlő részletekben törleszthető, vagy ezen időn belül is bármikor stornodij nélkül visszafizethető jelzálogkölcsönt nyújt, amelynek kamatthera azonos a jegyzett hadikölcsönkötvények tényleges kamatjévédelmével. A hadikölcsön jegyzése után járó szokásos jutalékok a bank egészében a kölcsönt jegyző ügyfélnek engedi át. Amikor az Altrista bank ezen hazafias elhatározására hívom fel földbirtokosaink figyelmét, teszem azt abban a reményben, hogy földbirtokosok közönségünk örömmel fogja megragadni a tőkegyűjtésre is rendkívül kedvező alkalmat és hadikölcsönnek ily módon való jegyzése után is segítségére fog sietni a haza nagy ügyének.

Profuma Béla s. k. polgármester.

Friss hus kedvezményes szállítása Magyarországra. A német vasuti igazgatóságok megállapodást kötöttek a svédországi vasutakkal aziránt, hogy a Svédországból magyar állomásokra irányuló friss húst tartalmazó gyorsárú-küldemények ez év december hó 31-ig bármely német vasuti állomáson átvételtesse, még pedig azoknak a kedvezményeknek igénybevétele mellett, amelyek a német vasutakon fennállanak. Ezek a küldemények tehát mint gyorsárúk fognak továbbítani, szállítási díj fejében azonban csupán a rendes teherárú díjfeltevéleit alkalmazzák. A német állomások ezzel egyidőben utasítást nyertek, hogy ezeket a friss hús-küldeményeket a lehetőség szerint, a leggyorsabban továbbítsák.

Meg kell szabni a gyümölcs árát, mert az uvidéki piacon a gyümölcs árát horribilis magasra terelték a kofák. Láttuk, hogy amikor a termelő 40, 50 fillérben zabta meg az árát 1 kg. gyümölcsnek, akkor már a kofákra került terménynek 40, 50, krajcar volt az ára, tehát 100%-ot nyer ez a sáskahad. Nem igaz, hogy Uvidékre nem hoznak semmit. Hoznak eleget, csak a kofákat kell elhessegetni az első vételtől. A kofák egyáltalában csakis 7 óra után vásárolhassanak.

Az uvidéki határszéli rendőrség a nála befolyt bírságpénzekből legujabban beszállított: az állampénztárba 1349, Uvidéki szegényalapjának 1237, Óbecsének: 40, Dunagálos: 35, Títel: 62, Alsókaból: 1, Szttamás: 1, összesen: 2725 koronát.

Hirdetmény. Az 1915. évi II. t. c. alapján utasítottak az 1873. évtől 1896. évig bezárólag terjedő időközben született összes népfőkélekre kötelezettek, kik tényleg nem szolgálnak — kivéve az 1873. és 1874. évi születésű katonailag kiképzett A) alosztályú, valamint az 1873, 1874, 1875. évi születésű azon népfőkélekre kötelezettek, kik a népfőkélesei bemutató szemlén alkalmasnak nyilvánítottak, de még be nem hívtattak — hogy összeírásuk végett a tartózkodási helyi közegyi előjáróságánál (városi hátságánál), kis-közsegekben a körjegyzőségek székhelyén jelentkezzenek és pedig az 1892, 1894. továbbá 1878, 1890. évből október hó 15. 16. és 17-én az 1891, 1895, 1896. és 1873, 1877. évből október hó 18, 19. és 20-án (a régi gimnáziumban Kossuth

L. u. 43) A jelentkezés alkalmával a népfőkélekre kötelezettek netán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány, illetékes népfőkélesei igazolványi könyv vagy lap, igazolásul felmutatandó. Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésére utasított egyének összeírásuk után az előjáróságnak később közzétendő rendelkezéséhez képest a folyó évi október 27-től december 31-ig terjedő időközben és helyen népfőkélesei bemutatási pótszemlére fognak behivatni és e övezet-tetni és ott alkalmazásukhoz képest osztályoztatni. Az alkalmasok bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerneik értesítést.

Orosz hadifoglyokkal való levelezés. Mind sürűbben hangzanak el a panaszok, hogy az Oroszországban hadifogságban levő katonáink nem kapják meg a hozzátartozóik által küldött levelezéseket. Illetékes helyről nyert értesülések szerint ennek okát első sorban a levelezések nagy mennyiségében és a közlemlények túlhosszu voltában kell keresni. A közönség tehát csak úgy biztosíthatja e levelezések célhoz jutását, ha az orosz cenzura munkájának megkönnyítése érdekében kéthetenként legfeljebb csak egyszer vagy ennél is ritkábban ir, akkor is nem levelet, hanem csak levelezőlapokat küld és arra csak néhány sor családi és magán vonatkozású közlemlényt ír. A levelezés céljára célszerű kizárólag a hadifoglyokat gyámolító és tudosító hivatal által vörös kereszt jelvényvel kibocsátott és megfelelő előnyomulással ellátott levelező lapokat használni, melyek a legtöbb postahivatalban is árusítatnak. A közlemlényben kerülendő a közzállapotokra és a háborúra vonatkozó minden hír. Különösen sokat árt az ügynek, hogy egyesek burkoltan akarnak hirt adni a hadi sikerekről, ami az orosz cenzorokat bizalmatlanokká teszi a többi ártalmatlan közlemlénnyel szemben is. Ajánlatos a levelezésnél a német vagy francia nyelvet használni, mert más nyelvekre Oroszországban kevés a cenzor és így ezek a levelezések soká hevernek esetleg, célhoz sem jutnak. A falvak intelligentiájára hárul a hazafias feladat, hogy ily levelezéseknek német vagy francia nyelven való megírásánál a nyelvismeretel nem bírök segítségére legyenek. Különös sulyt kell helyezni a címnek megírására. Ennél használjuk szintén lehetőleg a francia vagy német nyelvet, de a német címet is latin betűkkel írjuk. A címben okvetlenül benne legyen annak jelzése, hogy címzett hadifogoly mert más egyének leveleit az ellenséges külföldre nem továbbítják. Ezért tehát a címben „prisonnier de guerre” vagy „Kriegsgefangener” jelzést hozzátenni el ne mulasszuk. Sok függ a rendeltetési hely nevének helyes kiírásától is. Ha e tekintelben kételyeink vannak, forduljunk a postahivatalhoz avagy a hadifoglyokat gyámolító és tudosító hivatalhoz (Budapest IX. Üllői ut 1) mely utóbbi hivatal a cyrill betűkkel írt vagy egyébként kevésbé olvashatatlan címek megállapításában is hozzáfordulónak rendelkezésére áll. Budapest 1915 szeptember hó 25-én. A minster rendeletéből Folleért Károly s. k. posta és távirde vezérigazgató.

Kifogtak egy holttestet. Kamenica alatt egy holttestet fogtak ki a vízből. Megállapították, hogy ez Szabó József 52 éves hajós, ki f. hó elsején véletlenül a Dunába esett. „Hazám” gőzösön volt már 10 év óta alkalmazva.

Letartóztatták. Létics Milán uvidéki gazdát, ki 2, orosz szőkevény foglyot már 2 hét óta rejtgetett. Ipacs és Szügyi rendőrök fogták el a két orosz foglyot és az őket rejtgetető Léticet is.

Letette . . . a seprűt. Délutáni pihenőt tartott Zarics Péter utcaseprő. Krno dr. háza előtt szivszellűhűdés érte, mikor ebédjének elfogyasztása után a földre feküdt. Meghalt.

Garázdálkodott a részeg félvilági hölgy. Letartóztatták az éjjelőrök, mert, mint jelenléteikben mondják: megbotránkodást okozott a nyílt utcán. Szigoruan meg kell büntetni ezeket a . . .

Közgyűlés. „Gyermekbarátok egylete” f. hó 24-én d. u. 2 órakor tartja közgyűlését a felső kereskedelmi iskola 15. számú tantermében, amelyre az egylet tagjai ez uton és meg hívatnak. Amennyiben a közgyűlés 24-én nem volna határozatképes, ugy a rákövetkező vasárnapon, október 31-én tartja meg.

Szentpétervár a háboru alatt. A világ-háboru közepete mit csinál Pétérvár, a háboru cári birodalomnak mások oly eleven és vidáméletű városa? Nem igaz, hogy csak bennünket ér a háboru minden baja és bánata. Egy svéd lap érdekes leírást hozott a minap. Nehéz és sárgásbarna köd fekszi meg Oroszország fővárosát — írja a lap tudósítója — melyet átláthatatlan fátyolba burkol. Ez a köd még feltűnőbbé teszi a város sivar és ideges kedvét. Már négy napja terjeng a köd, mint a halotti fátyol a város fölött és még izgatottabbá teszi az embereket, akik a leirhatatlan aggodalommal várják nap-nap után a harctér híreit. Bizonyosan csak annyit tudnak itt, hogy a halálnak még soha ily bőséges aratása nem volt, túlzás nélkül mondhatom, hogy ugyszólván egész Pétérvár gyászol és gászruháat hord. Az impresszió, hogy e jökévd örökre elmenekült a városból, amelyen kacaj többé nem fog felcsendülni. Itt kell élni Pétérvárott, hogy valóban feifoghassuk, mily hallatlan áldozatokat kíván a világ-háboru. Ki tudná a sebesültek számát, akiket Pétérvárrat és a főváros környékére hoztak! A főváros már egyáltalában nem fogadhat be több sebesültet és ezek aradatát most délnek irányítják. Bármily nagy áldozatot hoz is a társadalom és a nép minden rétege, ma is tanácstalanul állanak szemközt azzal a kérdéssel, hogy hol fogják elhelyezni a sebesült katonák még várható százezeit, Pétérvár halotti némaságához különben az alkohol élvezésének teljes tilalma is hozzájárul. Ezzel a rendelkezéssel évi két milliárd koronával szegényedik az államkassza.

A vérzéscsillapítás egyszerű és jó módját ajánlja Fraenkl Deutsche med. Wochenschrift utolsó számában, különösen a harctéri viszonyokra tekintettel. Tudvalevőleg a szöveti vérzések ellen alkalmazott tamponáló kötések gyakran azért nem teljesítik feladatukat, mert a kötés és így a tampon is a szállítás alatt elcsúszik. Az ismételt kötésváltozások alkalmával sok vért veszít a beteg. Fraenkl azt ajánlja, hogy a tampon egy a seben keresztülhúzott varrattal a sebezhez rögzítsük. Ezt a varratot nem szabad a seb varrásával összetéveszteni, nem is arra szolgál és természetesen, hogy a varratot és a tampon is eltávolítja az orvos. amint a sebesült rendes kórházi viszonyok közé kerül és a szállítás viszontagságaitól megmenekül.

A fiatal burgonya mérgező hatásáról. Gyakran megesis, hogy a fiatal burgonya közöttt egyará olyan is van, mely nem valódi tavaszi krumpli, hanem a pincében tartott burgonyának kicsírázott, csenevész fattyuhajtása. Ezek a vizenyös, apró gumók solanin nevű mérget tartalmaznak, mely a szervezetbe kerülve, megmérgezheti az embert. A fiatal burgonyát tehát jól meg kell válogatni.

Cinklemezek mérgeossége. Azok a cinklemezek, melyeket némelyik élelmiszer becsomagolására használnak, rendszeren több ólmot tartalmaznak, mint amennyit az egészséges veszélyeztetése nélkül tartalmazniok szabad volna. Ha azután olyan élelmiszert takarnak be vele, mely az ólmot a cinkből kiválasztja, könnyen következhetik be ólommérgezés. Itt van mindjárt a sajt, melynek némely fajtaját ilyen önlmezbe burkolják. A sajt érésekor zsírsavak képződnek, melyek a cinkből az ólmot kiválasztják és vele vegyületet képeznek. Ha az ember, bár keveset, de mindennap eszik ilyen sajtot, az ólommérgezés tünetei fognak egy idő múlva jelentkezni. A a papiroso, amelyet az önlmez és a sajt közé tenni szoktak, az ólommikválasztást nem akadályozza meg. Tanácsos azért az önlmezzel betakart sajtunk a felső réteget levakarni. Az önlmezekben lévő ólom azonban csak akkor okoz mérgezést, ha olyan élelmiszer befedésére használják, mely az ólmot az önlből kiválasztani tudja. A teát is be szokták csomagolni ilyen cinklemezekbe, az ilyen tea azonban mégsem árt, mert a teát csak száraz állapotban küldhetik szét. Ha nedvesen küldnék, akkor ártalmas volna, csakhogy azután azért mégsem okozhatna bajt, mert a nedvesen szállított tea annyira megromlik, hogy hasznavehetetlen lesz és áruba nem is bocsátható. Hogy a száraz teának nem árt az ólom, az kitűnő abból is, hogy a kínai teát ólomból készült dobozokban küldik szét. A teát tehát bátran lehet használni, ha ólommelmezzel is van beburkolva.

Nagyvárad gyorsított eljárása az élelmiszer-uzsorások ellen. Gierő Armin rendőrőfkapitány az élelmiszeruzsora megállítására végett szigorú intézkedést tett, amely október elsejétől kezdve lépett életbe a kihágási bíróságnál. A rendőrség erélyessége elenire az utóbbi időben az élelmiszeruzsorások lehetetlen állapotokat teremtettek és egyre több panasz érkezett ellenük a rendőrséghez. A rendőrőfkapitány intézkedett, hogy az élelmiszeruzsora megfékezése céljából az élelmiszeruzsorások ellen tett feljelentéseket a kihágási bíróság soronkívül tárgyalja le és gyorsan intézkedjen. Ebből kifolyólag elrendelte a főkapitány, hogy az élelmiszeruzsorások ellen tett feljelentéseket a kihágási bíróság lehetőleg három nap alatt intézze el. Ha pedig a kihágási bizottság ítéletével szemben az illető elítélt felelősséggel élne, akkor a megfellebbezett ítéletet azonnal a tanács elé kell terjeszteni, mint másodfokú hatósághoz. A rendőrőfkapitány rendeletében legfőképpen arra hívja fel a kihágási bíróság figyelmét, hogy az élelmiszeruzsorásokkal szemben minden egyes esetben a legsúlyosabb büntetéseket alkalmazza.

Hirdetmény. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az uvidéki m. kir. fővármihattalal egyesített dohányáruraktár részére vasuton, gőzhajón és egyéb járműveken érkező dohánygyártmányok és kincstári javaknak az uvidéki dunagőzhajózási és az ottani vasuti állomástól a m. kir. dohányáruraktárba és viszont az 1916. év január hó 1-től 1918. év december hó 31-ig eszközözendő szállításának a kincstár valamint a vállalkozó részéről (3) három havi felmondási jognak fenntartása mellett minél jutányosabb fuvarbért leendő bérbeadása céljából f. évi október hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor az árlejtést (Pü. igazgatósági épület 1-ső emelet 14 ajtó sz. a. megtartja. Az árlejtésnél csakis egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlat adható be, melyhez (250) kettőszázötven korona bánatpénz csatolandó, és az ajánlatban 100 kgr. súly után igényelt fuvarbér összege szám és betűvel is kitűrandó. — Az ajánlatban oly fenntartások, melyek ezen Hirdetményben foglalt árlejtési feltételeknek nem felelnek meg, figyelembe vétetni nem fognak. Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb az árlejtés napján délelőtt 9 óráig az igazgatóság főnöknél akár, személyesen akár, pedig posta útján is benyújthatók. — A borítékon kitűntetendők: „Az ajánlat az uvidéki fuvarozásra.” Később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Azon vállalkozó bánatpénze, kire a szállítás bizott, a szerződés tartamára vissza lesz tartva, míg a többi árlejtő bánatpénze azonnal visszaadatik. A szerződési feltételek a kir. pénzügyigazgatóság VII-ik ügyosztályában, valamint az uvidéki m. kir. fővármihattalal is betekintheők. Fodor Mihály, pü. igazgató.

Autógumi kerekék és nyersgumi átvétele. A hadügyi miniserium 5) M. osztályának 12146 915. számú rendeletével úgy intézkedett, hogy az autógumikban és nyerskaucsukban rendelkezésre álló csekély készletekre való tekintettel ezen anyagok a hadiszolgáltatásokról szóló törvény értelmében igénybe vétnesnek. A katonai parancsnokság utasítást nyert arra, hogy az alább felsorolt anyagokat igényelje és bizottsági becslés után átvégye. Ezen anyagok A (automobilabroncsok I.) (Köpenyek. 1.) A következő méretű új és használt köpenyek: 650x63, 650x65, 700x65, 700x80, 700x86, 700x90, 760x90, 810x90, 910x90, 710x100, 760x100, 810x100, 910x100, 765x105, 815x105, 875x105j 915x105, 915x120, 820x120, 850x120, 880x120, 920x130, 820x125, 880x125, 920x125, 820x135, 835x145, 880x135, 895x135, 830x135, 935x135, 895x145, 835x144, 895x150, 26x 1/2" 30x3" 30x3 1/3" 2. (mindenméretű használhatatlan) (öreg gumiköpeny, II. Tömítők) (új, használt és használhatatlan) (minden méretben III.) Tömör gummy) (új, használt és használhatatlan minden méretben. B) nyers kaucsuk) mosott és nem mosott. Ki vannak zárva a lefoglalás alól a kerékpár gummy abroncsok. A bejelentés a városházán 8 ajtó szám alatt folyó hó 20-áig eszközözendő, holis a bizottsági becslés és átvétel a táviratilag meg ezután megállapítandó napon a hadvezetőség által katonai kiküldött utján eszközölnetni fog. Esetleges felmentések tárgyában a bizottság a katonai kiküldötttel egyetértőleg a helyszínen fog határozni.

A tábori csomagposta számos postahivatalnál megnyílt. Mindazoknak, kik a csomagolással nem akarnak sokat fáradni és a postahivatalnál a várakozással nem akarnak sok időt eltölteni, figyelmébe ajánljuk Kefeti és Murányi dr. upesti cégnek mai aktuális hirdetését.

Egy szedőszekrény ördöge: A P. Lapban olvassuk: a vagyonosok börtét élénken érinti, ehelyett: körét. Ugyanott: a főmeghízott, főmeghízott helyett, készlet tisztelt helyett és végül: tenyerében elmerül e helyett: tengerében.

Mit ír erről az Est? Minden országos, minden közérdekű kérdésben, ez Magyarországon az első kérdés, mert mindenki tudja, hogy amit valamiről Az Est ír, abban a kérdésben az az igazság, az a közvélemény, az a leghelyesebb szempont. Amit Az Est ír, azután Magyarország legjobb újságirói mennek szerte a világon, felkeresik az eseményeket ott, ahol azok történnek, a gyárakban, a tanácskozási termekben, a diplomaták szobájában, a csata-tereken, a szerencsétlenség színhelyén; mindennél, ahol az ember nyomorúságának és dicsőségének küzdelme lejátszódik. Az Est mindenütt ott van, ahol valami történik, azt akarjuk tehát, hogy ahol csak Magyarországon érdeklődnek az íránt, hogy mi történik a világon legyen szintén ott Az Est, mert a mellett, hogy ez igazán európai színvonalu napilap a leggyorsabbban ér el hozzánk, előfizetési ára is minimális, mert három hónapra csak 4 K 50 fillérbe kerül. Mutatványszámot lapunk olvasóinak szívesen küld Az Est kiadóhivatala, Budapest, VIII., Erzsébet-körút 20.

„APOLLO“ MOZI !!!

A FRAKKOS RÓMEÓ

vígjáték 2 felvonásban.

A veszthelyen

nagy dráma 4 felvonásban.

UJVIDEKI VÁROSI JODOSGYÓGYFÜRDŐ

alcalicus jódosgyógyforrás. Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór, halleini sós és tengeri sósfürdők, szénsavas fürdők. Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvizgyógyintézet Villamos gyógymódok Modernül berendezett gőzfürdő és kádfürdők. Csuz, kösvény, ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös csontbajok, vérbaj ellen. A fürdő télen fűthető szobákkal és folyósókkal van ellátva. — Modern vendégszobák és étterem !! Téli kurára kiválóan alkalmas ! Allandó fűrdőorvos; dr. Vilt Vilmos Kimerítő tájékoztatást küld az igazgatóság. Egész éven át nyitva.

Intelligens nő

kellő előkészülettel magyarul, szerbül beszél

irodai alkalmazást

keres, azonnali belépésre. Címe: a kiadóban.

ELADÓ:

- 200 káposztás . . . . . hordó
- 200 boros . . . . . ”
- 250 petroleum és olaj ”
- 70 hl. sörös . . . . . ”

Ujvidék Mikes-Kelemen-utca 23.

Bizalmi állást keres

egy nő, óvadékképes kereskedő ki főleg fűszer — gyarmatárúzetlet, vegyes- vagy élelmiszerkereskedés önnál vezetására képes.

Közelebbi: a kiadóban.

3-3

Sokkal célszerűbb
ha a női pongyolát, teljes női gyermekruhát, kötényeket stb. készen vásárolja, mintha a kelmet külön vásárolná. Elég nagy szép választék áll rendelkezésére

Alaburics Mária
üzletében.
Szücs-utca 30. szám.

D. G. T. menetrendje.
A Budapest—Titel
közti közlekedő postahajók menetrendje
Érvényes 1915. október hó 18-tól további intézkedésig

Naponta			
800	i.	Budapest (Petőfi-tér)	1205
805	↑	Budapest (Tabán)	1125
845		Nagytétény	1100
910	↑	Sáázhalombatta	1030
915		Tököl	1025
935		Ercsi	940
1020		Adony	830
1105		Dunapentele	720
1130		Dunavecse	640
1205		Dunaföldvár	550
1240		Harta	435
105		Ordas	405
125		Paks	335
145		(Uszód)	300
210		Kalocsa	220
230		Fadd Tolna	150
350		Baja	1250
440		Dunaszekcső	1045
610	é.	Mohács	1080
600	i.	Bezdan	725
705	↑	Apatin	605
805	é.	Aljmas	450
640	i.	Oszjek	640
800	↑	Aljmas (Drávatorok)	450
810		Aljmas	440
1000	é.	Oszjek	310
840		Gombos	400
1010	↑	Vukovár	205
1040		Ilok	1200
1150		Palánka	1150
1255		Čerević	1020
135		Kamenica	830
145		Ujvidék	910
200			
235		Srijemski Karlovci	815
415		Stari Slankamen	635
			910
445		Rezsőháza	605
450	v.	Titel	600
	é.	Zemun	

Gyakornokot keresünk,

tisztességes, jellemes, ügyes fiút, némi előképzettséggel, sör- és szén nagykereskedésünk részére, azonnali belépésre, fizetés mellett.

FREUD TESTVÉREK

sörnagykereskedők

UJVIDÉK.

MEGNYILT A TÁBORI CSOMAGPOSTA,

megint lehet katonáinknak lysoformot, lysoform-szappant és fodormenta-lysoform-szájvizet küldeni.

Számos levél igazolja nekünk, hogy a lysoform-készítmények igazán nélkülözhetetlenek a fronton, ha tisztaságról vagy fertőtlenítésről van szó. Lysoform-gyártmányaink az egész országban minden drogériában és gyógyszer-tárban egyforma áron kaphatók. Vásárlásnál vigyázzunk az eredeti csomagolásra és avédjegyre. 100 gr.-os üveg lysoform ára . . . K 90
Lysoform-szappan darabja . . . K 1 20
Fodormenta-lysoform üvege . . . K 1 60

Hogy azonban bárki fáradság nélkül nagyobb mennyiségben is küldhessen lysoform gyártmányokat tábori postahivatalokhoz, külön 5 kilós csomagolást vezetünk be.

Aki nekünk 20 K-t beküld, annak szállítunk erős faládikába jól becsomagolva, bérmentve, 10 darab lysoform-szappant, 5 üveg lysoformot, 2 üveg fodormenta-lysoform-szájvizet, 1 körömkéft! továbbá mellékelünk egy érdekes könyvecskét, melyben a fertőtlenítés könnyen érthető módon le van írva és egy „Kolera elleni védekezés” című füzetet. Fenti mennyiség egy személynek 4 hónapra elegendő.

Fontos, hogy a katonák címét, kinek a rendelő a csomagot küldeni kívánja, a legnagyobb pontossággal, olvashatóan közbőljük velünk a postautalvány hátlapján, ugyisintén kérjük azt is megírni, hogy magyar, német vagy cseh nyelvű használati utasítást mellékeljünk a csomaghoz.

Dr. Keleti és Murányi vegyszertári gyár, Ujpesten,

GYAKORNOKOT KERESÉK.

Lehetőleg gimnáziumi iskolázottsággal, megfelelő intelligenciával, azonnali belépésre.

Lukács Zsigmond drogéria.

Vidékeniakó

urak és hölgyek

kik a helybeli egyénekről jól tájékozottak, fáradság nélkül juthatnak diszkrét és tisztességes

mellékjövedelemhez.

Groszwald E., Budapest
Futó-utca 38.

SPIRITOL

A katonák kályhája
Ég! Főz! Melegít!

Zsebben hordható. — A harc-téren nélkülözhetetlen. — Küldjünk azonnal fázó katonáinknak.

Kapható; Minden gyógyszer-tárban drogériában katonai egyenruházati intézetekben és minden jobb fűszerüzletben.

Ára darabonként 80 fillér.

Hol kapható nem volna, oda szállít

Spiritolfabrik
WIEN,

I. Glückgasse Nr. 2.

Viszonteladók kerestetnek.

Drogéria áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy

Drogériámat

Kossuth Lajos utca 21. szám

alá, volt Kleés-féle üzlethelyiségbe f. hó 25-én áthelyezem. — Raktáron tartok: illat- és kozmetikai szereket, fényképeszeti készülékek és kellékeket.

Tisztelettel

LUKÁCS ZSIGMOND

okl. gyógyszerész

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 43. szám.

(Régi Gymnasium épület).

Egy fűszeres-segéd

továbbá egy

raktármunkás

azonnal felvételnek.

Cselikovits testvérek, Ujvidék.

Tetvek és férges ellen

Pedikrol

az egyedül bevált biztos hatású szer katonáknak valóságos jótetmény. — Ára 1 korona tábori csomagolásban. — Kapható mindenütt. Főraktár: Török József Budapest Király-utca 12. és Opera-gyógyszertár. Budapest Andrassy-ut 26.

Tiszta valódi szinméz

kilogramja K 2 20

Tojásos tarhonya

kilogramja K 1 60

kapható **BOKOR ARNOLD**

2-3 terménykereskedőnél

Ujvidék, II. Rákóczy Ferenc ut 43.

Nem kell többé kékkő

AGRUS
BUZAPÁ CZ

A VETŐMAG CSÁVÁZÁSÁRA

űszög és gombacsira ellen.

Olcso ár kényelmes kezelés és a csiraképesse-
genek lényeges emelése. 8—10

100 kiló maghoz 20 deka Agrus ára 40 fillér

200 kiló maghoz 40 deka Agrus ára 80 fillér.

Mezőgazdasági vegyi laboratórium

DETSINYI FRIGYES

Budapest, V., Vilmos császár-ut 6. sz.

Mindenütt kapható.

Rohitsi

Tempel

Styria

Donati

forrás. Szénasavdús, diétetikus, indító asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Legelőtettebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánknál, májbetegségeknél, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a legutak hurutos bántalmainál.

a maga nemében a legzárta-gabb tartalmú gyógyforrás leg-erősebb hatással. Főképpen indikálva: idült bélhurutnál, obstrukciónál, epikónél, elhízásnál, szélhámnál, csúszás és cser-betegségeknél.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersós források.

Főraktár Magyarország részére:
Kofmann József, Budapest V., Bányász-utca 47

10-10
Szabadalmazott és törvényesen védett
vetőmag-
csávázószer

„ANTISPORAVITA“

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az Antispora-Vita az összes vetőmag felék, de elsősorban az űszög által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárúsított:

SCHWARZ ÉS TAUBER

nagykereskedők,

NAGYKANIZSA.